

KATOWICKA SZKOŁA EKONOMIKI TRANSPORTU – PROFIL NAUKOWO-BADAWCZY I DYDAKTYCZNY

DATA PRZESŁANIA: 30.06.2016 | DATA AKCEPTACJI: 5.07.2016 | KOD JEL: R41

Maria Michałowska

Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach
Wydział Ekonomii
Katedra Transportu
e-mail: mariamic@ue.katowice.pl

STRESZCZENIE

W artykule przedstawiono w zarysie genezę oraz etapy rozwoju działalności Zespołu Katedry Transportu, funkcjonującego w strukturze Wydziału Ekonomii Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, w zakresie realizacji funkcji naukowo-badawczych, badawczo-eksperymentalnych oraz edukacyjnych. W ciągu 48 lat istnienia zespołu zajmującego się ekonomiczną problematyką transportu, spedycji i logistyki można wymienić etap kształtowania profilu ośrodka naukowo-badawczego, założonego przez doc. Jana Wiesnera oraz okres, w którym pracownicy Katedry kontynuują przyjęte standardy oraz podejmują nowe inicjatywy, uzasadnione szeroko rozumianymi przemianami. Zespół prowadzi badania naukowe ważne z punktu widzenia istniejących megatrendów, jak również rozwoju społeczno-gospodarczego regionu Górnego Śląska oraz kraju. Badania naukowe, dorobek publikacyjny i doświadczenie zawodowe kadry wiążą się bezpośrednio z prowadzonymi procesami kształcenia na kierunku ekonomia w ramach specjalności transport i logistyka oraz studiach stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego stopnia kierunku logistyka o tytule zawodowym inżyniera oraz nowo uruchomionych, trzyletnich studiach drugiego stopnia na kierunku logistyka.

SŁOWA KLUCZOWE

Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, ekonomia transportu, logistyka, dorobek naukowy, procesy dydaktyczne

WPROWADZENIE

Zespół Katedry Transportu Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach jest czwartym pod względem liczby samodzielnych pracowników naukowych ośrodkiem w Polsce, który prowadzi

badania naukowe z zakresu ekonomiki transportu oraz realizuje procesy dydaktyczne z dyscyplin związanych z transportem, spedycją i logistyką. Na wzrost rangi naukowej utworzonego w 1968 roku Samodzielnego Zakładu Ekonomiki Transportu, funkcjonującego od roku 1976 jako Instytut Ekonomiki Transportu, a od 1992 – jako Katedra Transportu, wskazują prace naukowe, projekty badawcze, prace wdrożeniowe, opracowania, ekspertyzy i opinie, będące efektem zespołowej lub indywidualnej działalności naukowo-badawczej pracowników, a także realizowane procesy dydaktyczne na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych na wszystkich poziomach kształcenia.

Katedra Transportu ma ponad czterdziestoletnie doświadczenie w kształceniu ekonomistów o specjalnościach transportowej i spedycyjnej. Przez wiele lat był to odrębny kierunek studiów ekonomicznych. Studia o różnych specjalnościach związanych z transportem, spedycją i logistyką ukończyło na Wydziale Ekonomii Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach ponad 3000 osób. W procesach dydaktycznych dąży się do wykształcenia wysokiej klasy specjalistów. Studentom proponuje się atrakcyjne programy nauczania, uwzględniające zmiany rzeczywistości gospodarczej w kraju i na świecie, a tym samym odpowiadające aktualnym potrzebom społeczno-gospodarczym oraz oczekiwaniom pracodawców.

Nurty prowadzonych badań koncentrują się wokół problemów gospodarowania w transporcie, integracji systemów transportowych, zarządzania w publicznym transporcie zbiorowym, modelowania systemów taryfowych, zrównoważonego transportu, restrukturyzacji podmiotów sektora TSL i innych zagadnień ważnych z punktu widzenia, dokonujących się współcześnie zmian związanych z postępującą globalizacją, indywidualizacją preferencji, rozwojem technologii informacyjnych i informatycznych, a także wzrostem świadomości ekologicznej.

Prowadzone badania naukowe stanowią podstawę przygotowywania prac promocyjnych, kształtowania oferty dydaktycznej, opracowywania ekspertyz i opinii zleczanych przez podmioty zewnętrzne związane z administracją publiczną oraz praktyką gospodarczą.

GENEZA POWSTANIA I ZARYS ROZWOJU KATEDRY TRANSPORTU UE W KATOWICACH

Prekursorem katowickiej szkoły ekonomiki transportu był doc. dr Jan Wiesner, który podjął w 1968 roku zadanie zorganizowania kształcenia na kierunku ekonomika transportu w Wyższej Szkole Ekonomicznej w Katowicach. Działalność naukową i organizacyjną rozpoczęto – na wniosek Rady Wydziału Przemysłu – w ramach Samodzielnego Zakładu Ekonomiki Transportu. Przez wiele lat docent J. Wiesner był kierownikiem Zakładu, potem, do 1978 roku, dyrektorem Instytutu Ekonomiki Transportu, a od 1992 roku – po przekształceniu Instytutu w Katedrę Transportu – aż do przejścia na emeryturę, kierował Zakładem Logistyki i Technologii Transportu. Docent Wiesner stał się uznanym autorytetem w dyscyplinie ekonomiki transportu, w tym autorem i recenzentem podstawowych prac z tego zakresu. Dokonania naukowe i zawodowe doc. dr. J. Wiesnera zaowocowały rozwojem naukowym stworzonego ośrodka badawczo-dydaktycznego. Wypromował 12 doktorów nauk ekonomicznych oraz rzeszę absolwentów, którzy ukończyli studia kierunkowe bądź specjalizacyjne dotyczące ekonomiki transportu. Docent Wiesner poświęcał wiele uwagi współpracy z otoczeniem gospodarczym Uczelni – obowiązkowe staże praktyczne pracowników naukowo-dydaktycznych, liczne prace wdrożeniowe oraz wspieranie indywidualnych kontaktów pracowników z jednostkami praktyki gospodarczej dają do dziś efekty w postaci badań naukowych i dydaktyki, mocno osadzonych w praktyce.

Istotny wpływ na rozwój katowickiego zespołu ekonomiki transportu miał prof. dr hab. Kajetan Roszko, który stopień naukowy doktora nauk ekonomicznych uzyskał na Wydziale

Morskim Wyższej Szkole Ekonomicznej w Sopocie w 1967 roku, stopień doktora habilitowanego nadała mu Rada Wydziału Ekonomiki Transportu Uniwersytetu Gdańskiego w 1973 roku, a tytuł profesora nadzwyczajnego nauk ekonomicznych otrzymał w roku 1981. Funkcję dyrektora Instytutu Ekonomiki Transportu sprawował w latach 1978–1981, a później, aż do śmierci w 1989 roku – zastępcy dyrektora Instytutu. Zainteresowania naukowe Profesora dotyczyły przede wszystkim ekonomicznych problemów rozwoju transportu w miastach. Rozważania naukowe, których efektem były liczne prace badawcze i publikacje, oparł na wieloletnich doświadczeniach zdobytych w jednostkach projektowo-badawczych – zwłaszcza w Biurze Studiów i Projektów Komunikacyjnych, Instytucie Urbanistyki i Architektury oraz Instytucie Kształtowania Środowiska. Dorobek naukowy Profesora Roszko stanowił inspirację do dalszego rozwoju badań dotyczących miejskiego i regionalnego transportu zbiorowego w środowiskach akademickich, a przede wszystkim – we własnym ośrodku naukowym. Profesor był także autorem pracy *Bibliografia transportu Polski 1945–1970*, zawierającej zestawienie całości polskiego piśmiennictwa w tym okresie dotyczącego historycznej, ekonomicznej, geograficznej, prawnej i technicznej problematyki transportu (z wyłączeniem transportu morskiego). Zakres publikacji wynosi 7124 pozycje obejmujące wydawnictwa zwarte, artykuły publikowane w fachowych periodykach, materiały konferencyjne, dysertacje doktorskie, prace magisterskie i dyplomowe oraz niepublikowane opracowania wykonane przez różne instytucje oraz placówki naukowo-badawcze (Roszko, 1980).

Intensywny rozwój naukowy w katowickim ośrodku nastąpił w latach 1992–2002, kiedy Katedrą kierował prof. dr hab. Stanisław Dziadek. Życie i dorobek zawodowy Profesora to pouczająca i budująca historia, traktowana przez Jego współpracowników jako cenny osobisty kapitał. Był człowiekiem o dużej życzliwości i wyrozumiałości, świetnym nauczycielem i wychowawcą młodzieży. Bogaty dorobek naukowy Profesora to efekt prowadzonych przez Niego badań w zakresie geografii ekonomicznej, szczególnie geografii transportu, a także ekonomiki transportu. W dydaktyce ogarniał cały obszar wiedzy transportowej, geograficznej oraz ekologicznej, czego wyrazem były wykłady z geografii przemysłu, geografii transportu, systemów transportowych, układów komunikacyjnych na obszarach zurbanizowanych oraz seminaria dyplomowe. Wielka aktywność naukowa znalazła swój wyraz w setkach referatów, artykułów i publikacji zwartych, które stanowią już klasykę literatury przedmiotu, zwłaszcza dotyczącej przestrzennych związków transportowych.

W działalności naukowej, dydaktycznej oraz organizacyjnej Katedry Transportu wyraźną obecność zaznaczyli także doc. dr hab. Alfred Hornig, którego zainteresowania badawcze związane były z problematyką gospodarki przestrzennej i geografii komunikacji regionu śląskiego oraz prof. dr hab. Franciszek Piontek, prowadzący prace badawcze w zakresie zależności między transportem a środowiskiem naturalnym, jak również prof. dr hab. Zbigniew Łabno, specjalizujący się w zagadnieniach prawa przewozowego oraz ubezpieczeń.

Kształcenie słuchaczy studiów stacjonarnych i niestacjonarnych (wieczorowych i zaocznych) na kierunku ekonomika transportu rozpoczęto w roku akademickim 1971/1972. Proces dydaktyczny realizowany był zgodnie z obowiązującym wówczas programem studiów, zawartym w ofercie dydaktycznej Wydziału Handlu, Transportu i Usług. W wyniku przekształceń organizacyjnych uczelni, skutkujących powstaniem Wydziału Ekonomii, zmianie uległa również oferta dydaktyczna. Studenci zainteresowani problematyką transportu i spedycji mieli odtąd możliwość odbycia studiów na kierunku ekonomia, w ramach specjalności międzynarodowa oraz krajowa spedycja i przewozy, a od października 2011 roku kadra dydaktyczna Katedry kontynuowała realizację procesów dydaktycznych na specjalności transport i logistyka.

Prowadzone w tym czasie w Katedrze badania naukowe dotyczyły, między innymi, problematyki:

- lokalizacji stacji kontenerowych na terenie Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego,
- przewozów pasażerskich (dojazdy do pracy, indywidualna motoryzacja, organizacja transportu miejskiego, komunikacja niekonwencjonalna),
- organizacji przewozów kolejowych, a także rachunku kosztów w kolejnictwie i przekształceń restrykturyzacyjnych kolei,
- geografii transportu, w szczególności w zakresie przewozów węgla transportem lądowym oraz wodnym śródlądowym,
- funkcjonowania procesów transportowych w układach narodowych i ponadnarodowych.

Efektom aktywności naukowej oraz nowatorstwa w dydaktyce było rozpoczęcie współpracy z zagranicznymi ośrodkami naukowymi, w szczególności z Wyższą Szkołą Transportu w Dreźnie, Wyższą Szkołą Ekonomiczną w Berlinie, Uniwersytetem w Halle, Uniwersytetem Technicznym w Berlinie, Uniwersytetem Ekonomicznym w Wiedniu, Instytutem Gospodarstwa Narodowego w Kijowie, Instytutem Inżynierów Transportu Kolejowego w Moskwie, Uniwersytetem w Innsbrucku, Uniwersytetem Polskim w Wilnie, Uniwersytetem w Żylinie oraz Komisją Transportu Międzynarodowej Unii Geograficznej.

DZIAŁALNOŚĆ KATEDRY TRANSPORTU UE W KATOWICACH W LATACH 2002–2016

Funkcje edukacyjne, naukowo-badawcze oraz badawczo-eksperckie realizowane są aktualnie w Katedrze Transportu przez kadre, której skład osobowy przedstawia się następująco:

1. Dr hab. Maria Michałowska, prof. nadzw. UE (kierownik Katedry) – absolwentka studiów ekonomicznych, odbyła staże praktyczne w Śląskiej Dyrekcji Okręgowej PKP w Katowicach oraz Ośrodku Badawczym Ekonomiki Transportu w Warszawie; od 2002 r. kierownik Katedry Transportu; specjalizuje się w zagadnieniach ekonomiki transportu, logistyki, w tym także problematyki celnych uwarunkowań funkcjonowania łańcuchów dostaw.
2. Dr hab. Robert Tomanek, prof. nadzw. UE – absolwent studiów ekonomicznych, odbył staż praktyczny w Śląskiej Dyrekcji Okręgowej PKP, był zatrudniony w Zakładzie Organizacji i Zarządzania KPKS w Katowicach, Urzędzie Wojewódzkim w Katowicach, Komunikacyjnym Związku Komunalnym GOP; w latach 2005–2008 prodziekan Wydziału Ekonomii ds. studiów stacjonarnych, w okresie 2008–2009 prorektor AE ds. edukacji, w latach 2010–2012 prorektor UE ds. organizacyjnych, a w latach 2012–2016 prorektor UE ds. organizacji, finansów i rozwoju, rektor UE w Katowicach na kadencję 2016–2020; specjalizuje się w problematyce ekonomiki i organizacji transportu, analizy i projektowania systemów transportowych, polityki transportowej.
3. Dr hab. Barbara Kos, prof. nadzw. UE – absolwentka studiów ekonomicznych, odbyła staże praktyczne w Biurze Studiów i Projektów Komunikacji w Katowicach oraz przedsiębiorstwie PSM C. Hartwig w Katowicach; w latach 2002–2005 prodziekan Wydziału Ekonomii ds. edukacji, w okresie 2005–2008 prodziekan WE ds. nauki, a od roku 2008 – przez dwie kadencje – dziekan Wydziału Ekonomii, prorektor UE ds. nauki i kadry akademickiej na kadencję 2016–2020; specjalizuje się w zagadnieniach ekonomiki transportu, spedycji i logistyki.
4. Dr hab. inż. Grzegorz Dydkowski, prof. nadzw. UE – absolwent studiów technicznych w Żylinie, odbył staż praktyczny w Biurze Studiów i Komunikacji w Katowicach, pełni funkcję wiceprzewodniczącego Komunikacyjnego Związku Komunalnego GOP

- w Katowicach; specjalizuje się w problematyce zarządzania publicznego, zarządzania logistycznego, logistyki, informatyki w logistyce, ekonomiki transportu.
5. Dr hab. Janusz Figura, prof. nadzw. UE – absolwent studiów ekonomicznych, odbył staż praktyczny w Logistics Transport Service w Aachen, był zatrudniony m.in. w PSM C. Hartwig w Katowicach, Hurricane GesMbH w Wiedniu, Raben Sp. z o.o., JAS FBG SA; specjalizuje się w problematyce spedycji, logistyki, zarządzania logistycznego, ekonomiki transportu.
 6. Dr hab. inż. Alina Lipińska-Słota, prof. nadzw. UE – absolwentka Leningradzkiego Instytutu Inżynierów Transportu Kolejowego, pracowała w Śląskiej Dyrekcji Okręgowej PKP w Katowicach; specjalizuje się w problemach ekonomiki i organizacji transportu, międzynarodowych stosunków ekonomicznych, transportu i spedycji międzynarodowej.
 7. Dr hab. inż. Jerzy Mikulski, prof. nadzw. UE – absolwent studiów technicznych, był zatrudniony w laboratorium telekomunikacji oraz oddziale energetyki Śląskiej DOKP; przez ponad 45 lat prowadził działalność dydaktyczną na uczelniach polskich; specjalizuje się w problematyce automatyzacji procesów transportowych, telematyki transportu, cyfrowych systemów sterowania oraz sterowania ruchem w transporcie.
 8. Dr Teresa Gądek-Hawlena, adiunkt – absolwentka studiów ekonomicznych, odbyła staż praktyczny w Dyrekcji Okręgu Poczty w Katowicach, była zatrudniona w Chem Trans Logistic Holding Polska SA; specjalizuje się w zagadnieniach ekonomiki i organizacji transportu, ekonomiki łączności oraz turystyki.
 9. Dr inż. Karolina Lubieniecka-Kocoń, adiunkt – absolwentka studiów technicznych i humanistycznych, odbyła praktyki i staże w Komendzie Miejskiej Policji w Sosnowcu oraz Stowarzyszeniu Komunikacji Społecznej Rubikon, była zatrudniona w firmach branży TSL: Cablettra Poland, Mercedes Benz w Sosnowcu oraz Voyager.com; specjalizuje się w problematyce ekonomiki transportu, logistyki produkcji, zarządzania łańcuchem dostaw oraz CSR w podmiotach sektora TSL.
 10. Dr Anna Urbanek, adiunkt – absolwentka studiów ekonomicznych, odbyła praktyki studenckie w Śląskim Zakładzie Przewozów Regionalnych w Katowicach, jest zatrudniona w Referacie Badań i Rozwoju Komunikacyjnego Związku Komunalnego GOP w Katowicach; specjalizuje się w problematyce ekonomiki i organizacji transportu, spedycji, telematyki transportu oraz logistyki.
 11. Dr inż. Ryszard Janecki, starszy wykładowca – absolwent studiów technicznych w Warszawie, był zatrudniony w Hucie Metali Nieżelaznych Szopienice, KWK „Klimontów-Porąbka”, COBiRTK oraz Ośrodku Badawczym Ekonomiki Transportu, a także pełnił funkcję prezesa zarządu w Przedsiębiorstwie Wielobranżowym „Logistic-Complex Sp. z o.o.”; przez ponad 40 lat prowadził działalność dydaktyczną w Politechnice Śląskiej i uczelniach ekonomicznych; specjalizuje się w problematyce ekonomiki transportu, publicznego transportu zbiorowego oraz logistyce i zarządzaniu łańcuchem dostaw.
 12. Dr Anita Mutwil, starszy wykładowca – absolwentka studiów ekonomicznych, odbyła staż praktyczny w Śląskiej Dyrekcji Okręgowej PKP, była zatrudniona w przedsiębiorstwie Kolsped Spedytor Międzynarodowy Sp. z o.o. Oddział w Katowicach; specjalizuje się w problematyce ekonomiki i organizacji transportu, spedycji, marketingu usług transportowych oraz logistyki.
 13. Mgr Grzegorz Krawczyk, asystent – absolwent studiów ekonomicznych, od ostatniego roku studiów pełnił obowiązki asystenta-stażysty w Katedrze Transportu; przygotował pod opieką naukową prof. Roberta Tomanka dysertację doktorską na temat: *Wpływ systemu zamówień publicznych na funkcjonowanie rynku transportowego w Polsce*; specjalizuje

się w problematyce ekonomiki i organizacji transportu, uczestniczy w licznych pracach w zakresie analizy i projektowania systemów transportowych.

Badania zespołowe i indywidualne, prowadzone przez pracowników Katedry Transportu w latach 2002–2016 oraz dorocznie organizowane w tym okresie konferencje i seminaria naukowe, koncentrowały się na problematyce związanej, między innymi, z realizacją następujących tematów:

1. Przemiany organizacji i ekonomiki podmiotów sektora TSL na tle realnych i regulacyjnych uwarunkowań. Badania statutowe pod kierunkiem M. Michałowskiej (2002–2004).
2. Integracja systemów transportowych w warunkach gospodarki rynkowej. Procesy, mierniki, modele. Badania statutowe pod kierunkiem M. Michałowskiej (2005–2007).
3. Charakterystyka i modelowanie systemów taryfowych miejskiego transportu zbiorowego. Grant MNiSW pod kierunkiem R. Tomanka (2005–2007).
4. Integracja transportu miejskiego w aglomeracjach. Grzegorz Dydkowski – badania własne (2006–2007).
5. Jakość usług w sektorze transport-spedycja-logistyka. Janusz Figura – badania własne (2006–2007).
6. Wpływ transportu na rozwój turystyki w Polsce. Teresa Gądek-Hawlena – badania własne (2008–2009).
7. Wykorzystanie metod statystycznych w zarządzaniu transportem miejskim. Grant rektorski pod kierunkiem R. Tomanka (2007–2008).
8. Efektywność transportu w warunkach gospodarki globalnej. Badania statutowe pod kierunkiem M. Michałowskiej (2008–2010).
9. Rola organizacji non-profit w tworzeniu i realizacji polityki transportowej. Badania w ramach środków na utrzymanie potencjału badawczego pod kierunkiem M. Michałowskiej (2011–2013).
10. Model koordynacji wirtualnych łańcuchów dostaw spełniający wymogi społecznej odpowiedzialności biznesu – LOGOS Projekt badań stosowanych NCBiR. B. Kos (członek zespołu) pod kierownictwem prof. UE dr hab. D. Kisperskiej-Moroń (2014–2015).
11. Zintegrowany System Wspomagający Zarządzanie informacją o Kolejowym Ruchu Pasażerskim (Integrated System for Support the Management of Information in Passenger Railway Transportation). Akronim projektu: PASAŻER, numer projektu: DEM/1/RT4/2013/0. J. Mikulski – członek Komitetu Sterującego (2013–2015).
12. Modele i metody oceny i optymalizacji ładowania baterii autobusów elektrycznych. Model ekonomiczny, numer projektu: PMN14/RT5/2012. R. Janecki – członek zespołu (2012–2015).
13. Green Travelling – A Platform to Analyse and Foster the Use of Green Travelling Options, numer projektu: PMN20/RT5/2014. R. Janecki – członek zespołu (2014–2015).
14. Społeczna odpowiedzialność biznesu w sektorze TSL. Badania w ramach środków na utrzymanie potencjału badawczego pod kierunkiem M. Michałowskiej (2014–2016).

Zainteresowania naukowe kadry Katedry Transportu obejmują zarówno badania o charakterze podstawowym, jak i badania aplikacyjne. W grupie projektów finansowanych ze środków Narodowego Centrum Badań i Rozwoju oraz programów Unii Europejskiej, realizowanych w Katedrze Transportu, warto zwrócić uwagę na projekt modelu gospodarki transportowej Policji. Projekt miał charakter interdyscyplinarny i był realizowany pod kierunkiem R. Tomanka przez Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach we współpracy z Politechniką Śląską, przedsiębiorstwo WASKO SA oraz Komendę Wojewódzką Policji w Krakowie. Inne przedsięwzięcie, wykonane

pod kierunkiem R. Tomanka, pt. *Unijne finansowanie projektów inwestycyjnych w świetle tendencji liberalizacji transportu zbiorowego*, zostało nagrodzone w konkursie Ministerstwa Rozwoju Regionalnego.

Pracownicy Katedry Transportu wykonują również liczne ekspertyzy i opracowania na zlecenie podmiotów zewnętrznych – przedsiębiorców, organizacji gospodarczych, instytucji państwowych, samorządowych itp. Opracowane w ostatnich latach projekty naukowo-badawcze dotyczyły m.in.: strategii rozwoju zbiorowego transportu miejskiego, strategii rozwoju Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego, oceny metod kalkulacji cen za usługi przewozowe towarowego transportu kolejowego oferowane w ramach procedur zamówień publicznych w wybranych przetargach w Polsce, optymalizacji struktury organizacyjnej Kolei Śląskich, oceny ekonomicznych skutków zmian organizacji transportu zbiorowego w wybranych miastach, planu zrównoważonej mobilności Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego.

Przedstawiciele Katedry Transportu aktywnie uczestniczą w kreowaniu polityki transportowej województwa śląskiego oraz podmiotów na szczeblu samorządowym poprzez współprowadzenie bądź udział w warsztatach strategicznych oraz dyskusjach na temat rozwoju systemu transportowego w wymiarze regionalnym i lokalnym. Propagowanie wyników badań w zakresie transportu i logistyki odbywało się także w ramach uczestnictwa w Śląskim Klastrze Transportu Miejskiego – instytucji integrującej uczelnie ekonomiczne, techniczne oraz regionalne środowisko przedsiębiorstw związanych z tym sektorem. Pracownicy Katedry Transportu dwukrotnie brali udział w misji gospodarczej w ramach współpracy Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, Saksońskiego Ministerstwa Gospodarki Pracy i Transportu oraz Stowarzyszenia Południowy Klaster Kolejowy.

W zakresie dydaktyki na podkreślenie zasługuje kształcenie w pełnych cyklach edukacji ekonomicznej na kierunkach lub specjalnościach realizujących programy zajęć dydaktycznych według koncepcji opracowanych przez zespół Katedry Transportu. W procesach dydaktycznych dotyczących przedmiotów związanych z problematyką transportu, spedycji oraz logistyki, oferowane programy nauczania uwzględniają dynamiczne zmiany w otoczeniu gospodarczym oraz potrzeby współczesnego rynku pracy. W 2010 roku powstała inicjatywa uruchomienia na Wydziale Ekonomii studiów pierwszego stopnia kierunku logistyka o tytule zawodowym inżyniera. Uzasadnieniem przygotowanego przez pracowników Katedry wniosku było przekonanie o potrzebie kształcenia absolwentów posiadających wiedzę inżynierską w zakresie projektowania i eksploatacji systemów logistycznych oraz z obszaru szeroko pojętego zarządzania transportem, jak i wiedzę z zakresu ekonomii, pozwalającą na ocenę przygotowanych przedsięwzięć pod względem racjonalnego wykorzystania zasobów. Decyzja o charakterze kierunku była motywowana komplementarnością zasobów kadrowych oraz kompetencjami naukowo-badawczymi i dydaktycznymi, stanowiącymi źródło efektów synergicznych, pozwalających na utworzenie kierunku o wyróżniających walorach edukacyjnych i atrakcyjności dla studentów oraz pracodawców. I tak, obok prowadzonych od lat zajęć dydaktycznych na specjalności transport i logistyka, od roku akademickiego 2010/2011 pracownicy Katedry czynnie uczestniczą w realizacji procesów dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych kierunku logistyka, w ramach specjalności transport w systemach logistycznych oraz telematyka transportu i logistyki.

Ostatnie działania podjęte w zespole Katedry związane były z przygotowaniem koncepcji studiów drugiego stopnia na kierunku logistyka, dedykowanych zwłaszcza absolwentom siedmioletnich studiów inżynierskich na tym kierunku, ale także kandydatom posiadającym tytuł zawodowy magistra, licencjata lub równorzędny, nadany przez uczelnie publiczne albo niepubliczne. Podobnie jak w przypadku studiów na pierwszym stopniu, kształtując założenia

programowe drugiego stopnia, uwzględnione zostały uwagi będące efektem konsultacji z pracodawcami oraz specjalistami z branży TSL. Decyzją Senatu Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach studia drugiego stopnia na kierunku logistyka rozpoczną się w semestrze letnim roku akademickiego 2016/2017.

PODSUMOWANIE

Prace badawcze, dorobek naukowy i doświadczenie zawodowe kadry Katedry Transportu Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, związane bezpośrednio z prowadzonymi procesami dydaktycznymi, dotyczą zróżnicowanych zagadnień z zakresu ekonomik gałęziowych, logistyki i innych dyscyplin, takich jak techniki i technologie transportowe, infrastruktura transportu, spedycja, projektowanie systemów transportowych, które wyrosły na gruncie ekonomiki transportu. Profil naukowo-badawczy i dydaktyczny Katedry Transportu Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach jest zatem niezmiennie związany z ekonomiką transportu. Wciąż aktualne jest stwierdzenie A. Grzelakowskiego, zawarte w publikacji wydanej z okazji 60-lecia Wyższego Szkolnictwa Ekonomicznego na Pomorzu Zachodnim, iż „(...) ekonomika transportu pozostaje nadal jedyną dziedziną badań zdolną do rozwiązywania współczesnych problemów badawczych z zakresu funkcjonowania i rozwoju sektora transportu oraz zarządzania systemem transportowym” (Grzelakowski, 2006, s. 68).

LITERATURA

- Grzelakowski, A.S. (2006). *Ekonomika transportu jako dziedzina badań sektora transportu oraz jego relacji z otoczeniem. Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, 435. Ekonomiczne Problemy Usług, 3, 59–69.*
- Michałowska, M. (red.) (2014). *Aktywność organizacji pozarządowych jako interesariuszy polityki transportowej. Studia Ekonomiczne. Zeszyty Naukowe Wydziałowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, 165.*
- Michałowska, M. (red.) (2012). *Efektywność transportu w warunkach gospodarki globalnej. Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego im. Karola Adameckiego w Katowicach. Katowice.*
- Michałowska, M. (red.) (2009). *Efektywny transport – konkurencyjna gospodarka. Prace Naukowe Akademii Ekonomicznej im. Karola Adameckiego w Katowicach. Katowice.*
- Michałowska, M. (red.) (2015). *Współczesne uwarunkowania rozwoju transportu w regionie. Studia Ekonomiczne. Zeszyty Naukowe Wydziałowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, 143.*
- Mikulski, J. (red.) (2015). *Tools of Transport Telematics. 15th International Conference on Transport Systems Telematics, TST 2015, Wrocław, Poland, April 15–17. Selected Papers. Berlin: Springer.*
- Rozzko, K. (1980). *Bibliografia transportu Polski 1945–1970. Katowice: Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej im. Karola Adameckiego w Katowicach.*

Katowice School of Transport Economics – Research and Educational Profile

ABSTRACT | This article outlines the origin and the development of the activities pursued by the members of the Department of Transport, which is part of the Faculty of Economics of the University of Economics in Katowice, within the scope of performance of scientific research, expert and educational functions. The 48 years of existence of the Department of Transport, which deals with issues related to transport, forwarding and logistics, may indeed be divided into an early period of building up a profile of the scientific research centre established by Assistant Professor Jan Wiesner, and then, the period in which the members of the Department maintain the established standards and undertake new initiatives justified by broadly-defined transformations. The Department of Transport conducts scientific research essential in terms of the existing major trends as well as the socio-economic development of Silesia and the whole country. The research, the publication record and the professional expertise are closely connected with the provided educational processes offered in the field of Economics, specialization of 'Transport and Logistics' as well as in full-time and part-time first-cycle studies for engineer's degree and a newly-launched three-semester second-cycle course in the field of Logistics.

KEYWORDS | University of Economics in Katowice, transport economics, logistics, publication record, educational processes

Translated by Marcin Gorgol